

ВИДЛИЧКО-ВИСОЧКА СТАРА ПЛАНИНА

Планина Вучи баба /Клокотишко-Равненско-Копривщенско плато

Разположение и граници

Вучи баба или **Клокотиш-Равненското плато** се намира на Ю от Берковската планина и представлява И продължение на Видлич в пределите на България. Разположено е между Зли дол и седловината Просеченик, през която минава шосето между селата Ропот и Смолча, Софийска обл. Масивът е разделен, чрез пясъчният рид Катунище, на две части - Клокошка и Равненска. Има масивен характер и направили очертания, със стръмно спускащи се околоръст склонове. Най-високите ѝ върхове: Клокотиш-1334 m , Големия дел-1363 m и Вучи баба -1293 m се издигат незначително над разнопосочни плоски била. Преобладаването на карбонатен субстрат и развитието на обширни заравнености са условия за възникването на карстови ландшафти.

Климат

Районът попада в среднопланинската климатична подобласт. Средната януарска температура -2.4 С, средна юлска 16-18 С, валежни суми 700-900 mm с максимум през май и минимум през февруари.

Тектонски строеж

Клокотишка антиклинала- Изгражда се от триас, юра, долна креда и е усложнена от няколко дислокации. Дължината и е 8-10 km при ширина 1-3 km. На север завършва с една усложнена северовергентна гънка, имаща характер на скъсано средно бедро, което бележи Губешката дислокация. Тази дислокация се изразява в надхлъзване на среден триас и юра върху хотрива на Губешката синклинала.

Ропотска антиклинала- Посоката и е 120-110 градуса. Дълга е 10 km и широка 1-4 km. Изградена е в ядката си от долен триас, а в бедрата-от среден триас. Антиклиналата, която е подчертано северовергентна, по южния склон на Видличката дислокация е надхлъзната на север, при което триасът от нейната ядка е полегнал върху юрата на Видличката натиклинала. В резултат на това двете

ПЕЩЕРИТЕ НА РАВНЕНСКО-КЛОКОТИШКОТО ПЛАТО

АЛЕКСЕЙ ЖАЛОВ

Автор и съставител: А. Жалов

Издава: ПК "Хеликтит", София

© Алексей Жалов

ПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Радев, Жеко. Карстови форми в Западна Стара планина, Годишник на СУ, 1914/1915, стр.80-83, стр.99, стр.107-108
2. Антонов, Христо, Д. Данчев. Подземни води в НРБ.- ДИ "Техника", С. 1980, с.173-175 със схематичен геолого-хидрогеоложки разрез.
3. Контева, Мимоза. Ланшафти на Видличко-Височка Стара планина. - Годишник на СУ, Геолого геогр.фак., Книга 2-география, том 82, 1992, стр.129-142, с Морфоложка карта на района.
4. Йовчев, Йовчо и кол. Тектонски строеж на България (Обяснителна записка към тектонската карта на НР България в М 1:200 000 и 1:500 000), Министерство на химията и металургията, Комитет по геология, Техника, С. 1971, стр.291-292
5. Тектонска карта на НР България в М 1 : 200 000 и 1:500 000, Министерство на химията и металургията, Комитет по геология, С. 1971,
6. Антонов, Христо. Карстовите води в западната част на Софийска Стара планина. - Год.на МГИ, С., 1961-62, т.VIII.
7. Геоложка карта на България 1:100 000- Картен лист Берковица.
8. Хайдутков, Иван и кол. Обяснителна записка към геоложка карта на България М 1:100 000- картен лист Берковица.- Комитет по геология и минералните ресурси, "Геология и геофизика" АД,

антиклинали в западните си части се намират плътно една до друга. На изток обаче, осите им се раздалечават и между тях се оформя Равненската синклинала, изпълнена с валанж. (чисти варовици, които обикновено са плътни и в горната си част стават глинести. Мощност: 50-130 m).

ХИДРОГЕОЛОГИЯ

Годечки район (Нишавски басейн)

Той се отличава с това, че карстовата вода и от двата хоризонта бива както напорна, така и ненапорна. Тя се движи от север на юг и преминава от една пликативна структура в друга. По-важни са: Губешката синклинала, а на понижен фон Свогенската антиклинала - Видличката антиклинала/дислокаци/, Ропотската антиклинала, Равненската синклинала, Чепърлянска антиклинала. Гънковите структури имат ясно изразена северна вергетнтност и са силно дислоцирани. Антиклиналите са със скъсани предни бедра и в повечето случаи преминават във възседи. В строежа на гънковите структури участват не само триаски и юрски седименти, но и неокомски, а в най- южните аптски. В синклиналните структури /Равненска/ карстовата вода в среднотриаския и малмския водоносен хоризонт е напорна, а в антиклиналите ненапорна и напорна. Карстовата вода от тези водоносни хоризонти излиза на повърхността под формата на низходящи, възходящи и контактни/преливни/ извори. Възходящите извори/напорна вода/ са привързани с разломните зони. Водата има повишена температура /17-19.5 гр.С/ Имат сравнително постоянен дебит. Низходящите имат силно променлив дебит и се размътват. Температура променлива /8-12 г.С/. Излизането на водата на по-големите низходящи извори е свързано с наличието на подземни скални прагове. Скалните прагове баражират пред себе си карстовата вода и при продължителни валежи пред тях се явяват редица временно действащи извори./горна подзона/

По-главни извори от среднотриаския водоносен хоризонт са : Злидолски с дебит 50-1500 dm³/sec, Ропотските извори с дебит 30-

250 dm³/sec, а от малмския водоносен хоризонт: при с.Комшица с дебит от 10 до 100 dm³/sec.

Ж.Радев локализира като по-съществени за района изворите край Ропот и големия извор в Просечен дол. Според авторът последният е най-голям и още при изхода си движи воденично витло.

Карстови форми

- *денудационни нива* - формиранни върху много плътни варовици около върховете Доброглед, Плита, Клокотиш.

- *карни полета* - С от с.Равна, вр.Глоговица. Карите са средна дълбочина 20 cm, но на места и до 50 cm.

- *въртопи* - разпространени и при по-големи наклони, като следят посоката на пластове. Развити малки каменисти въртопи-Мишковите, СЗ от вр.Доброглед. Въртопите край вр.Доброглед имат обща площ от 0,61 km².

- *валози* - посоката на валозите почти винаги съвпада с главните разломни системи З-СЗ-И-ЮИ и С-Ю. Северно от вр.Вучи баба -няколко поредни валоза покрити с дебел слой делувий. През пролетта възникват временни мучурища. Подобна картина се наблюдава и около извора Клокош, където мучурището се оттича бавно към Зли дол. Ж.Радев твърди, че по-горе споменатите валози са 5 на брой и ги локализира около височината Заорле/вероятно вр.Вучи баба?/ Тава са: Средна бара-с форма на сляпа долина, подразделен на три части, Ширина и Езерото. Общата площ на тези валози е 4,63 km². По склоновете на въртопите и валозите доминира храстово-тревната растителност.

- *скални откоси* - изразителни скални откоси и венци са формиранни в най-високите части на моноклиналния гребен. Привързани са към здрави варовици. Средната височина на

откосите е 10-14 понякога и до 20-30 m. За Вучи баба по-големи -Ю от Клокотиш и при вр.Плата.

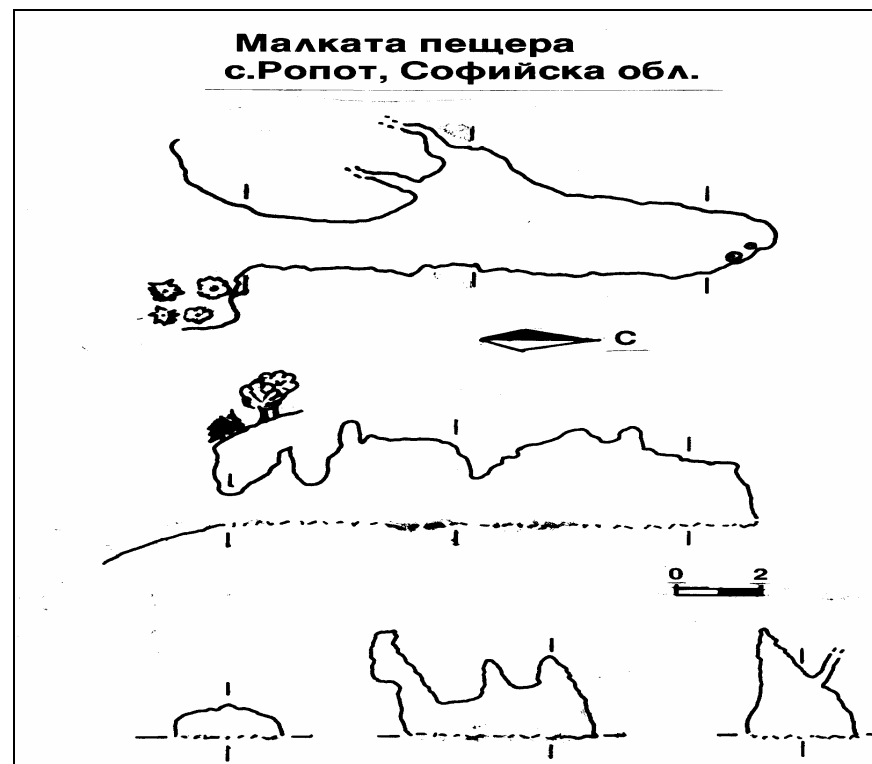
Малката пещера, с.Ропот

Рег.№2388

Намира се С-СЗ от с.Ропот в Ю склон на масива под шосето водещо от въпросното село към с.Смолча.

Представлява суха, сравнително обемна едногалейна пещера с обща дължина 12 m.

Проучена и картирана от Т.Даалиев през 1967 г. по време на експедиция на ПК"Еделвайс", София.

ПЕЩЕРИ ИЗВЪН ОБСЕГА НА ПЛАТОТО

В масива западно от седловината Просеченик, където минава западната граница на Клокотишкото плато са известни две неголеми пещерн. Поради тяхната непосредствена близост до разглеждания от нас район даваме обща информация за тях.

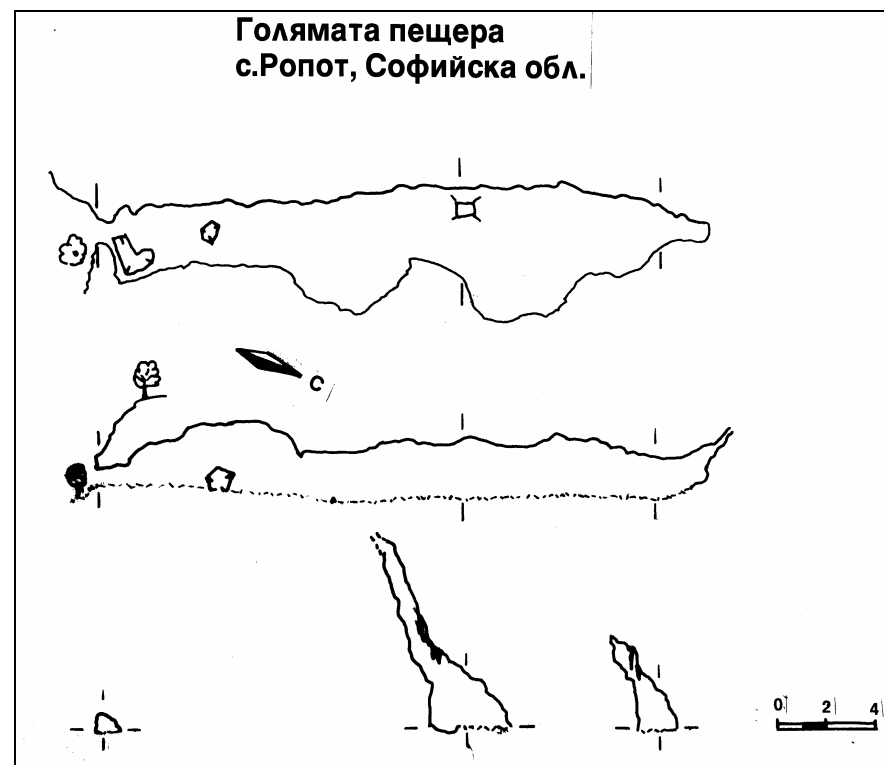
Голямата пещера, с.Ропот

Рег.№2389

Намира се С-СЗ от с.Ропот в Ю склон на масива под шосето водещо от въпросното село към с.Смолча.

Представява суха, сравнително обемна едноталейна пещера с обща дължина 18 м.

Проучена и картирана от Т.Даалиев през 1967 г. по време на експедиция на ПК"Еделвайс",София.

ПЕЩЕРИ И ПРОПАСТИ КЛОКОТИШКИ ДЯЛ

Тъмната дупка, с.Губеш, Софийска обл. , Рег.№ 445

Географски координати N 43°03'17" E 23°04'03.8"

Местоположение и достъп: Пещерата се намира в СИ граница на Клокотишко-Равненското плато (Вучи баба) високо в десния долинен склон на Зли дол в (204) карстов район. Изходен пункт за достигането ѝ е гр.Годеч. От там се тръгва по асвалтовия път за с.Губеш и се върви по него до края на телената ограда обхващаща бившия развъдник за муфлони. Още преди достигането му, вляво и високо над дъното на дола се вижда входа на Виделовата пещера. Въпросната е най-добрия ориентир за достигането на търсения от нас обект. За целта се слиза в дерето и се тръгва по добре очертан пороен улей водещ направо до входа на Виделовата пещера. Трябва да се има предвид, че склона е обрасъл с гъста нискостеблена растителност поради, което улеят не е ясно забележим. Входът на Тъмната дупка се

намира вдясно от този на Виделовата в основата на малък скален венец.

Описание: Входът се намира в основата на малка скала, която образува винкел и е забележим едва след като се стигане на около 2 м. от него. Той има формата на полумесец с размери височина 3 м и широчина 3.4 м. Следва стръмно слизане по покрита с глина и широка до 6 м галерия. В най ниската ѝ част има разклонение в ляво, което води до ниска зала, в чийто И край се разкрива полу - затрупаният втори вход на пещерата. В западната част на залата има 2-метров праг и след възходящ участък пещерата завършва със неперспективно стеснение. Напред, след най-ниската точка, галерията първоначално продължава възходяща и висока до 5 м., а след това става равна, намалява височината си до средно 1.5 м и средната си широчина до 3.5 м. Подът е осеят с сравнително големи гравитачни блокове. Пещерата е бедна на образувания, с изключение на една малка галерия в дясната, С част на обекта, която се достига след преминаването на 2-метрово стеснение фурна. Обща дължина: 83 м., а Денивелация : - 4.5

Пещерата е известна отдавна и е изследвана многократно. Последната и карта е направена от З.Илиев и С.Стоянов от ПК "Еделвайс", София на 24.04.1994 г. През м. юли 2000 г. пещерняците от А.Жалов, К.Стоичков ПК "Хелектит", София, след разкопаване, откриват, малко, около 15-метрово продължение с красиви образувания, което не е картирано.

Виделовата пещера, с.Губеш, Софийска обл.

Рег.№ 802

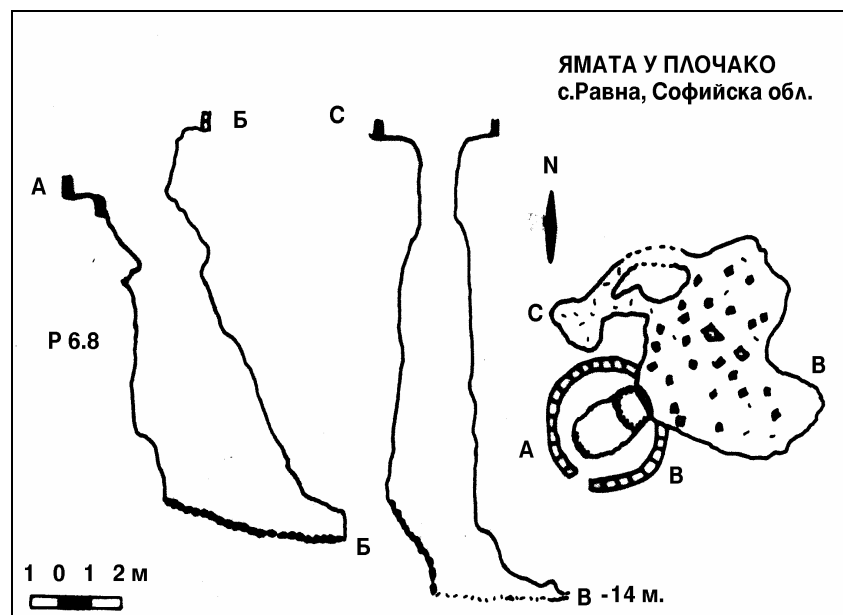
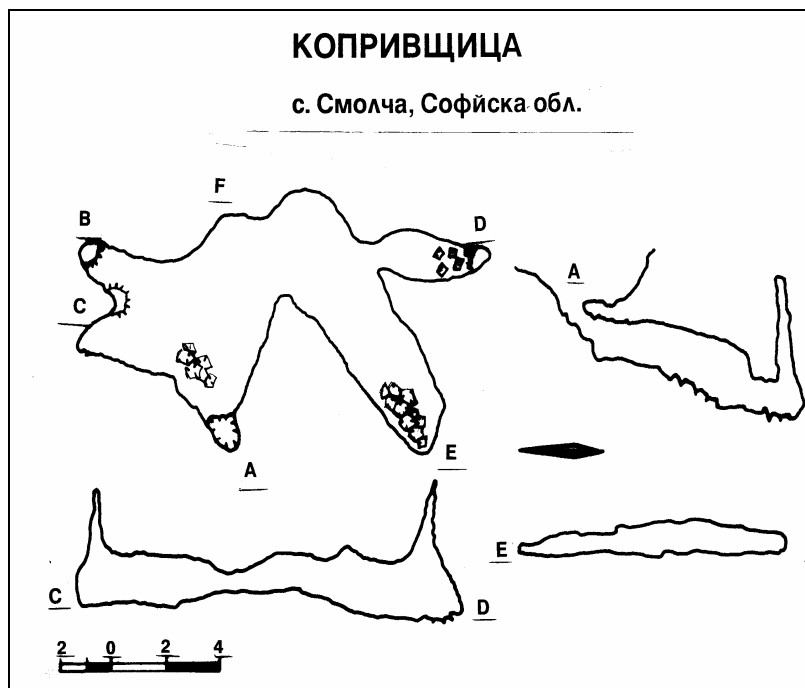
Местоположение и достъп: Пещерата се намира в СИ граница на Клокотишко-Равненското плато (Вучи баба) високо в десния долинен склон на Зли дол в (204) карстов район. Изходен пункт за достигането и е гр.Годеч. От там се тръгва по асвалтовия път за с.Губеш и се върви по него до края на телената ограда обхващаща бившия развъдник за муфлони. Още преди достигането му, в ляво и високо над дъното на дола се вижда входа на пещерата. За достигането му е необходимо да се слезе в дерето и да се тръгне по добре очертан пороен улей водещ до входа. Трябва да се има предвид,

растителност - глог и хвойнови храсти. Двата входа на пещерата се намират между въпросните дървета.

Описание: От входът следва стъпаловидно слизане от 2 м. след което се попада в единстваната зала на пещерата. Тя има неправилна форма и посока на развитие С-Ю и дължина ~ 20 м. Залата има следна широчина 5м. и височина варираща от 1до 1.6 м. В двата ѝ противоположни края има кумини с височина х 4.5 м. Подът е настлан

с гравитачни блокове и глина. Пещерата е лишена от вторични образувания. Общата и дължина е 33.6 м. Денивелацията е - 4.5 м. Регистрирана в ГКП под № 1166.

История на проучването: Пещерата е открита от членове на ПК "Еделвайс"-София и е картирана от К.Старчев на 15.06.1994 г.

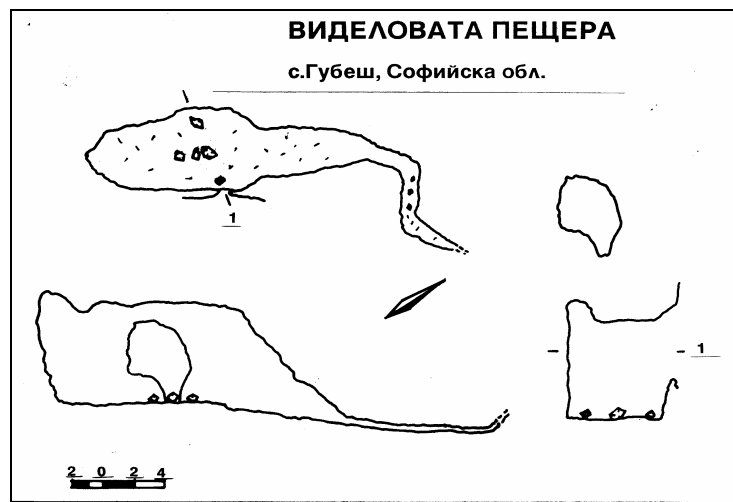

Копривщица, с.Смолча, Софийска обл.
Рег.№1166.

Местоположение и достъп: Намира се ЮИ от с.Смолча в масива Дренски камък - Ю склон на Копривщенското плато, съставна част на планината Вучи баба, Видличко-Височка Стара планина. Изходен пункт могат да бъдат с.Ропот и с.Равна. От с.Ропот се тръгва по шосето водещо към с.Смолча. След изкачване на височината и преминаване на последния голям завой се изминават още 500 м. Достига се до малък мост, под който преминава т.нар Кукувича река. Върви се още 500 м.срещу течението до достигането на Пенчов овчарник. От там се продължава по стар немски път, водещ към местността Глоговица, където е разположен и входа на Ямата у плочако. Отляво е масива Дренски камък, овенчан с връх Китката 1203.8 м.н.в. Изминават се 800 м като се заобикаля масива, след което се тръгва по склона. Изкачват се около 200 м денивелация. в посока единствените две високи дървета в склона, които изпъкват между преобладаващата

че склона е обрасъл с гъста нискостеблена растителност поради, което улея не е ясно забележимо от шосето.

Описание: Входът има неправилна форма с размери височина 5.5 и широчина 4 м. Следва праг от + 3 м и веднага още толкова слизане. Попада се в светла зала с развитие на СИ и размери дължина 17 м, макс. широчина 6 м и височина 7 м, която в СИ преминава в широка и ниска, наклонена галерия с дължина 9 м. Подът на пещерата е покрит с ръбест чакъл и глина. Пещерата е суха и лишена от образувания. Общата и дължина е 29 м. при денивелация - 4 м. Обекта е известен на местното население. Проучен и картиран е от Н.Гладнишки от ПК "Еделвайс", София.

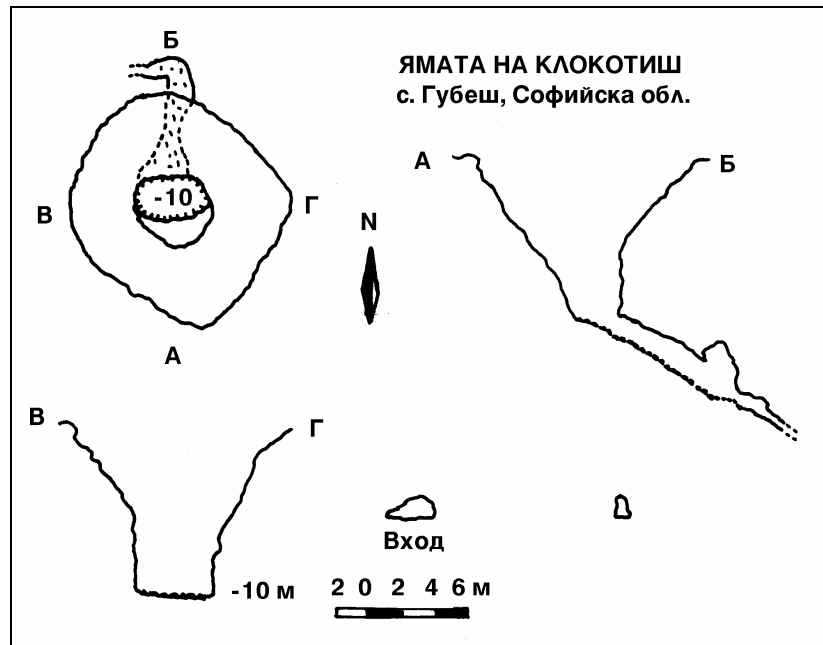
Пещера "Ямата", с. Губеш, Софийска обл.

Рег.№ 532

Географски координати: N 43 03' 24.3" E 23 02' 42.2"

Местоположение и достъп: Намира се на 2.3 км. Ю от с.Губеш и 3.8 км. СЗ от гр.Годеч, в местността Клокотиш разположена в централната част на Равненско-Клокотишкото плато, Видличко-Височка Стара планина, Зап.Ст.планина. Изходен пункт за пещерата е гр.Годеч, откъдето до нея може да се достигне по три алтернативни

маршрута: с.Равна-м.Поище-Клокотиш; по пътя за с.Губеш до м.Разкръсте и от там до Клокотиш и директно от Годеч, като най-къс и сравнително удобен е последният (~1.30 ч.). За него се изхожда от С край на годечката махала Трап, откъдето води началото си земен път. Същият изкачва склона, след което взима ЮЗ посока, след около 0.5 км. прави рязък завой на СИ и преминава през седло между два малки върха. След това пътят се спуска плавно на СЗ(ляво) към разлята долина обособена между масивите Вучи баба и Среднио рид и след ~ 1 км достига до карстова долина, в която има 7 въртопа. Пещерата Ямата се намира в първия от тях в дясно от пътя.

Описание Отворът се намира на 1212 м.н.в. и представлява фуниеобразен въртоп с формата на кръг и диаметър ~14 м. със стръмни до вертикални склонове. Проникването в него, без въже,

Описание Входният въртоп е с форма на удължена на СИ елипса и в рамките на зида е заобиколен с шипкови и хвойнови храсти и глог. Същинският отвор се достига по силно наклонен улей от ЮЗ страна на въртопа, откъдето следва отвес с дълбочина 6.8 м. След него се попада на връхната част конусовиден блокаж, заемащ изцяло дънната зала. Тя има неправилна форма, площ от 25 м². Залата е по-силно наклонена в С-ната си част, където постепенно прехожда в галерийка с малка заличка в края, където всъщност е и най-ниската част на пещерата - 14 м.(измерена спрямо най-високата ,СИ част на въртопа. Площта на дънната част е 29.5 м².

По стените на пропастта и хоризонталните части се наблюдават вторични образувания - повлечи, драперии, щитове, сталактити, сталагмити и дендрити. Повечето от тях, с изключение на последните са изсъхнали и разрушени по тази причина или в следствие на антропогенна дейност. В резултат на това пода е осеян с отломени образувания. На дъното има и гниещи дървесни стволоче и животински кости (предимно от едър рогат добитък).

В пещерата са установени няколко екземпляра прилепи(неидентифицирани) както и външна фауна. Името на обекта е дадено по сведения на местното население и вероятно е свързано с плочестата структура на скалите в тази част на района.

История на проучването: Пропастта е проучвана от пещерна група "Вега" от София и е била картирана и маркирана въз основа, на което е регистрирана в Главната картотека под името "Глоговица" и N 2564. След направената проверка се установи, че документацията липсва поради , което пропастта е отново проучена и картирана от А.Жалов и К.Стоичков от ПК "Хелектит"-София по време на клубна експедиция състояла се от 6 до 8 юли 2000 г.

Попада се в галерия с дължина 3,50 м, която завършва с тясна пукнатина зарита с наслаги.

В пещерата са открити множество кости от животни, а биологични и климатични изследвания не са провеждани.

Пещерата има обща дължина 10,50 м и денивелация – 1,50.

История на проучването: Пещерата е разкопана по време на експедиция на ПК “Хеликтит”, София, проведена на 07-09.09.2000 г. от А.Жалов и К.Стоичков, изследвана и картирана от Ж.Петров и К.Стоичков на 1.10.2000 по време на клубна експедиция.

Пропаст” Ямата у плочака”, с.Равна, Соф.обл.

Рег.№ 2564.

Географски координати: N 43°03'24,3 E 23°02'42.2"

Местоположение и достъп: Намира се на 1.7 км. С- СЗ от с. Равна, общ. Годеч, Софийска област. Входът и е разположен на 1170 м.н.в в Ю склон на вр.Глоговица (1213 м.н.в), в Равненско-Клокотишкото плато намиращо се в ЮИ част на Видличко-Височка Ст.Планина, Зап.Стара планина. Изходен пункт е с.Равна. Непосредствено след табелата на селото, гледана от гр.Годеч от асфалтовото шосе се отделя, в началото асфалтов, а после калдъръмен път, който постепенно изкачва хълма над селото и после става по-леко наклонен. Движението по него продължава докато се отминат разположените в ляво картофени ниви и в същата посока не се разкрие дълбоко дере. Пропастта е разположена на срещулежащия ни склон, малко по-ниско от нивото на пътя и е видима от него. Характерна индикация за местоположението на входа е каменния зид с височина ~ 1 м., с който той е обграден с цел да се предотврати евентуално падане на хора и животни.

Пещерата е образувана в средно юрски (догерски) варовици.

може да се осъществи само откъм Ю страна. След слизането, в основата на срещулежащата(отвесна) страна се разкрива вход на пещера,който има пещообразна форма и размери: шир.2.40 и вис.1.2 м. Следва наклонена под 35 ° галерия, с триъгълен профил и под изцяло покрит с ръбести камъни, образуващи сипей. Почти в самия й край тя завива на З, снишава се рязко и завършва с наклонен тесняк. Не се срещат вторични образувания. Пещерата е образувана в долноюрски варовици.

Морфометрични данни: Денивелация - 16.2 м. Дължина: 11.8 м. Площ: 11.2 м²

История на проучването: Посетена е за първи път от А.Жалов и З.Илиев по време на Националната пещерна експедиция “Видлич”през 1986 г. Картирана от А.Жалов и К.Стоичков на 16.07.2000 г. по време на експедиция на ПК”Хелектит”-София.

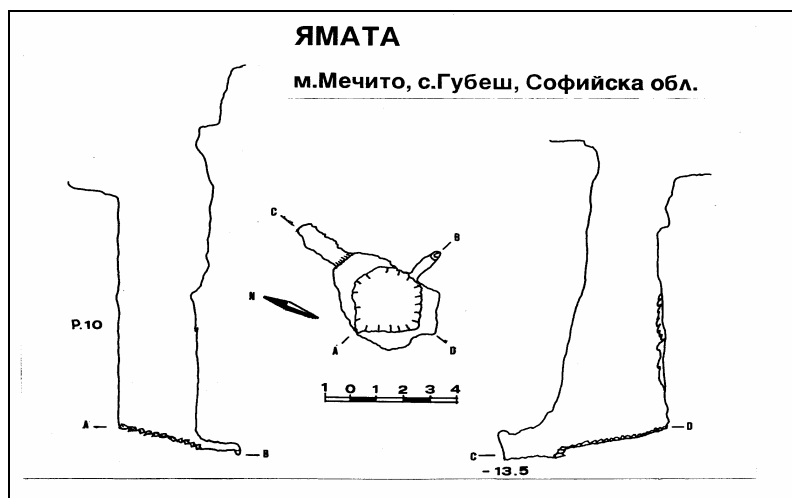
Пропаст “Ямата”, с.Губеш, Софийска обл.

Рег.№ 3099

Местоположение и достъп: Пещерата се намира в СИ граница на Клокотишко-Равненското плато (Вучи баба) на горния скален ръб на десния долиния склон на Зли дол в (204) карстов район. Изходен пункт за достигането и е гр.Годеч. От там се тръгва по асвалтовия път за с.Губеш и се върви по него до достигането на местността Разкръсте (Разкръстя). Там, в ляво от шосето се отделя горски път, който постепенно се изкачва на платото. От там се тръгва в ляво, заобикаля се хълма ,преминава се билото и се достига до местността Мечито, която е непосредствено до т.нар.”Шиляви кукли”. От въпросните местности се гледа шосето Годеч - Губеш.

Входът има формата на кръг с диаметър 3 м. Надолу следва отвес със същият диаметър и различна дълбочина: От към З му страна тя е 10, от И - 16, от С -13 и от Ю - 10.5 м. Дъното е наклонено на север и е покрито с ръбести камъни, резултат от мразовото изветряне. В северната му част има 3-метрова ниша, където е и края на пропастта. Дължина : 6.5 м. Денивелация: - 13.5

Пропастта е открита по информация от местното население и е проучена и картирана от А.Жалов и З.Илиев през 1994 г.

РАВНЕНСКИ ДЯЛ

“Пропастчиците”, с. Равна, обл. Софийска Рег. № 4655,

Географски координати: N 43° 03' 36, 3" E 23 °00' 43, 1"

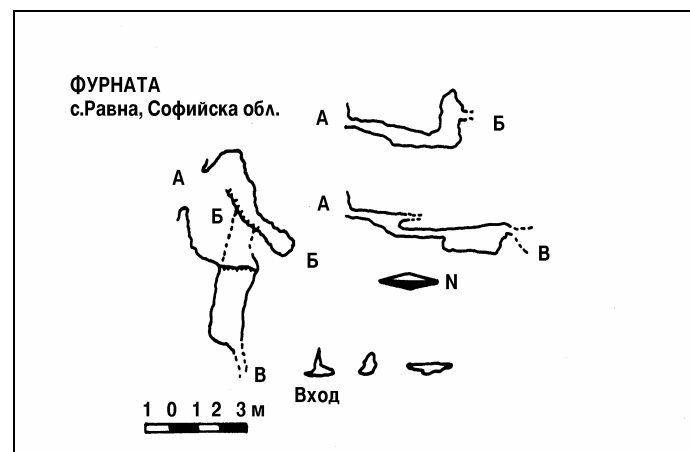
Местонахождение и достъп: Намира се на около 2.00 км С-СИ от с. Равна, общ. Годеч, Софийска област.

Входовете ѝ са разположени на 1170 м.н.в. в ЮИ склон на вр. Глоговица (1213 м н. в.) в Равненско-Клокотишкото плато намиращо се в ЮИ част на Видличко-Височка Планина, част от Западна Стара Планина.

Исходен пункт е село Равна. Непосредствено след табелата на селото, гледана откъм гр. Годеч от асфалтовото шосе се отделя път, който в началото е асфалтов, а после става калдаръмен. Той се изкачва стръмно по хълма над селото, а достигайки платовидните части на масива става леко наклонен.

наклон. За кратко той навлиза в гора, избягват се няколко странични разклонения. На мястото където гората свършва в ляво

се отделя широк черен път, който води стръмно надолу. От тази позиция е ясно забележима голяма скала ниско долу в подножието на отсрещния склон. Там в нейната основа се развива изключително тесният вход на пещерата. За да се достигне до него се слиза по пътя в долината. След достигане на най-тиската ѝ част , се тръгва в С-СИ посока. Върви се срещу течението на потока (тече през зимата и пролетта), докато не се достигне до скално венче вляво, в чиято основа е пещерата

Описание: Входа на пещерата се намира в основата на висока скала. Той има южно изложение и размери(0.50 x 0.40 м). През него се влиза в ниска и широка преса със стъпаловиден плочест характер. Движението се извършва в лявата част на пещерата. Ако се продължи направо, и се преодолее теснина, се влиза във високо разширение. На това място може да се застане прав. Забелязват се оскъдни изсъхнали образувания. Тук пещерата задънва в наслаги. Малко преди това в дясно под плоча се отделя преса дълга 2 м и висока 0,40 м. След нея следва праг от 0,45 м

**Пещера “Фурната”, с. Равна, Софийска обл.
Рег.№ 4654**

Географски координати: N 43°03'37,6" E 23°00'59,6"

Местонахождение и достъп: Намира се на около 2.800 км С-СИ от с. Равна, общ. Годеч, Софийска област.

Входът ѝ е разположен на 1146 м.н.в. в основата на висока скала и е с южно изложение. Пещерата попада в Равненеско-Клокотишкото плато (Радев, 1915, Кондева, 1992), намиращо се в ЮИ част на Видличко-Височка Планина, част от Западна Стара Планина. Изходен пункт е село Равна. Непосредствено след табелата на селото, гледана откъм гр. Годеч от асфалтовото шосе се отделя път, в началото асфалтов, а после кълдаръмен. Той изкачва стръмно хълма над селото и достигайки платовидните части на планината става по-леко наклонен, Движението по него продължава докато се отминат разположени в ляво картофени ниви и от същата страна не се разкрие дълбоко дере. На отсрещния склон, малко-по високо от пътя, се откроява каменния зид ограждащ входа на пропастта “Ямата у плочако”. Ако се слезе в дерето може да се тръгне по широка пътека. Тя се движи в североизточна посока и води до голяма поляна. След около 30 м, се достига до старо губилище в лявата част на поляната над което се намират двата входа на “Пропастчиците”. Продължава се по долината, преминават се последователно две губилища вляво, като за д второто се намира входът на Духашката пропаст. После се пресича се пътят, който преминава през дерето и движейки се срещу течението на потока, който се губи в последното споменато губилище (тече само през пролетта и зимата) се навлиза в долинно разширение. Продължава се по него като се държи лявата му част. Преминава се покрай няколко стари, затлачени губилища, за да се стигне до малък скален венец с триъгълна форма, в чиято основа е и изключително тесният и трудно забележим вход на пещерата. Може да се достигне до пещерата и по алтернативен маршрут. Това става като се продължи по главния път, който прави плавен завой на североизток е с лек наклон.

Движението по него продължава докато се отминат разположени вляво картофени ниви и от същата страна се разкрие дълбоко дере. На отсрещния склон, над нивото на пътя се вижда входа на пропастта “Ямата у плочако”. Тя е ясно забележима от пътя по характерния, висок 1 м, каменен зид около нея. През дерето, нагоре в североизточна посока, се следва широка пътека, която с лек наклон води до голяма поляна, гората остава вдясно. На около 20 м след края на дерето, под група дървета и храсти в лявата част на поляната, под старо губилище, се разкриват двата входа на пропастта. Има и друг начин за достигане, но пътя е по-дълъг. След картофените ниви се държи главния път, който завива в СИ посока и е с лек наклон. За кратко той навлиза в гора, след чийто край в ляво се отделя широк стръмен черен път. Пътя пресича ливадите и се изкачва по склона на височината Глоговица. На това място в западна посока се вижда редица губилища в първото, от които изчезва малко поточе (вода тече само през зимата и пролетта). Пропастта е в третото губилище в тази посока.

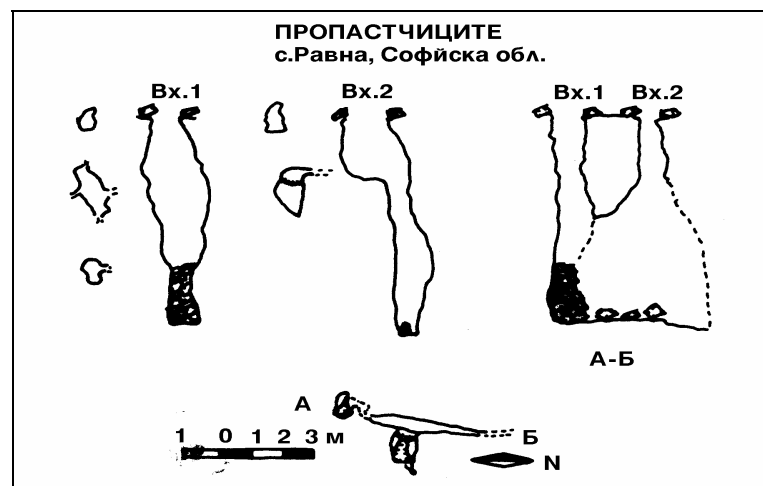
Описание: Двата входа на пропастта са с неправилна форма и са разположени на 1.7 м един от друг. Те имат размери 0.90x0.50 м при Вход 1 и 1.00x0.50 м при Вход 2. През Вход 1 се прониква в тесен, в началото, отвес с дълбочина 5.10 м. На - 2 м отвеса леко се разширява, като в долната му част се вижда малка пукнатина (непреодолима), от която се вижда достъпната само през Вход 2 част на пропастта. Дъното на отвеса е силно затлачено с камъни и пръст, нанесени отвън. Липсват вторични образувания.

През вход 2, който е по-широк се слиза на - 2.30 м до стъпаловидна площадка. Следва дълбок 6.00 м тесен отвес. Вляво през тясна пукнатина се вижда другата част на пропастта. След достигане на дъното в северна посока тръгва тясна галерия, която след 4 м преминава в непреодолимо стеснение, от която се усеща въздушно течение. В тази част на пропастта също липсват вторични образувания, а дъното е осяено с камъни. Отвесите на

пропастта са преодолими на камина, има множество стъпки и хватки.

Денивелацията е 8.30 м , а общата дължина 6.30 м. В пещерата не са провеждани климатични и биологични изследвания.

История на проучването: Пропастта е разкопана по време на клубно проучване на п.к. “Хеликтит” – София в района през месец Септември 2000. Картирана е от К. Стоичков и Ж. Петров.

Духащата пропаст, с.Равна, Софийска обл.

Рег. № 4653

Географски координати: N 43° 03' 38, 2" E 23°00'45,7"

Местонахождение и достъп: Пещерата отстои на около 2,00 км С-СИ от с. Равна, общ. Годеч, Софийска област. Входът е разположен на 1143 м н.в. в ЮИ склон на вр. Глоговица (1213 м н.в.) в Равненско-Клокотишкото плато, намиращо се в ЮИ част на Видличко - Височка планина, част от Западна Стара планина. Изходен пункт е село Равна. Непосредствено след табелата на

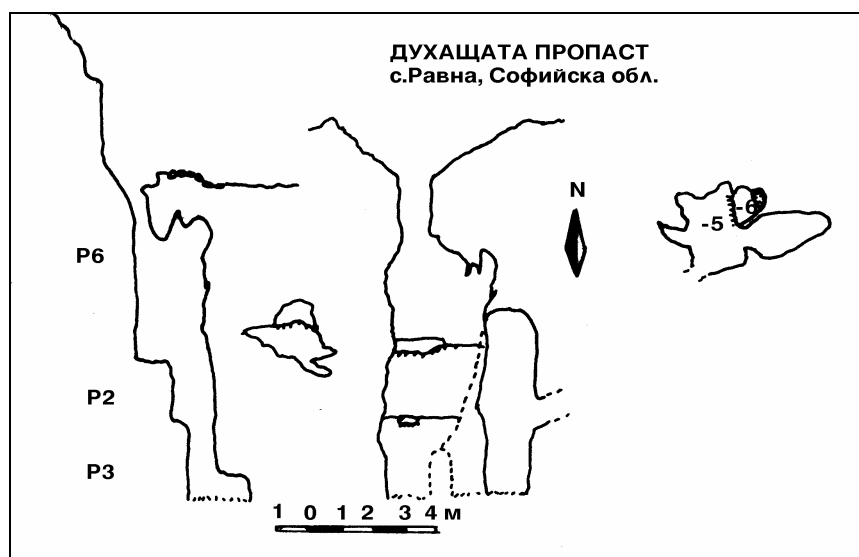
(разширено след разбиване), след което се попада в тясна галерия, в чиято лява част има надвиснали добре огладени камъни (блокаж). В пропастта , още от самия вход се усеща силно, студено въздушно течение с посока отвътре навън, което се следи от края на последната описана част.Името на обекта е дадено от откривателите.В пропастта са открити бръмбари от вида *Pheggomosetes*, които не са определени.

История на проучването: Пропастта е отворена чрез разкопаване от А.Жалов и К.Стоичков на 16 септември 2000 г.по време на клубна експедиция.На същата дата е разширен глинест тесняк и е преминато в малка зала. На 17 септември е разбит голям камък препречващ входа на тясна галерия и е проникнато още 2 м навътре. На 23 септември с.г К.Стоичков и Ж.Петров, В.Дробенов и А.Жалов разчистват част от галерията и проникват още около 2 м навътре. На 30 септември и 8 октомври членове на клуба правят безуспешни опити за разбиване на голям камък препречващ пътя напред.

Вход на Духащата пропаст

наклонен (85 градуса) участък от около 1.80 м , след което пропастта рязко се разширява за да достигне размери 2 x 3 м. Тази част от входния отвес се развива по пукнатина с посока З-ЮЗ. От тук надолу се появяват първите образувания по стените и тавана - предимно мечовидни сталактити и повлечи. На 6-тия метър спрямо входа се достига до малка площадка, откъдето пропастта се развива по пукнатина с посока С-Ю.Надолу следват два малки прага от 2, респективно 3 м за да се попадне на равно глинесто дъно, с почти правоъгълна форма и размери 2.6 x 1.6 м. В дясната страна на дъното, гледано от позиция, когато сме с гръб към отвеса се разкрива арковиден вход, който въвежда в полукръгла зала с надлъжно сечение наподобяващо конус. По стените се наблюдават класически форми на първичния подземен карст – фасетки, ребра и козирки, формирани от влизащи през губилището

води.От дъното води началото си ниска галерия (фурна). (Следващия участък не е картиран!) Същата е направена проходима, чрез снемане на около 20-30 см от наслагите и разширяване на стеснение. Следва малка заличка и ново стеснение

селото, гледана откъм гр. Годеч от асфалтовото шосе се отделя път, в началото асфалтов, а после кълдаръмен. Той изкачва стръмно хълма над селото и после става по-леко наклонен, достигайки платовидните части на планината. Движението по него продължава докато се отминат разположени в ляво картофени ниви и от същата страна се разкрие дълбоко дере. На отсрещния склон, високо над пътя се вижда входа на пропастта “Ямата у плочака”. През дерето, нагоре в североизточна посока се следва широка пътека, която с лек наклон води до голяма поляна, гората остава в дясно. На около 20 м след края на дерето, под група дървета и храсти в лявата част на поляната, в лявата част на поляната се вижда старо губилище с множество големи и малки камъни натрупани около него. Над него са двата входа на Пропастиците . Подминава се губилището като се държи лявата част на поляната. След около 50 м в същата посока, пак в ляво се забелязва второ старо губилище, силно затлачено с големи скални блокове. Продължава се още около 15 м в същата посока до достигането на група дървета и открити скални блокове в ляво. Влиза се между храстите и дърветата, като в ляво под голямо дърво в основата на скални плочи се разкрива отвора на пропастта. Той е маркиран с бяла боя и ясно се откроява.

Има и друг начин за достигане, но пътя е по-дълъг. След картофените ниви се държи главния път, който завива в СИ посока и е с лек наклон. За кратко той навлиза в гора, след чийто край се отделя широк стръмен път. Той пресича ливадите и се изкачва по склона на височината Глоговица. На това място в западна посока се виждат редица губилища в първото, от които изчезва малко поточе (вода тече само през зимата и пролетта). Губилището се намира в основата на високи открити скали (огромни карни жлеbove). Заобикаля се в ляво, като се минава покрай група дървета и храсти и се достига до входа.

Описание :

Входът има формата на неправилна елипса с размери дължина 0.8 метра и широчина 0.5 метра . Следва тесен, силно